

POLSKIE TOWARZYSTWO BOTANICZNE
POLISH BOTANICAL SOCIETY

Zarząd Główny
Al. Ujazdowskie 4, 00-478 Warszawa

<http://ptb.ib-pan.krakow.pl>

Warszawa, 28.07.2016

Dyrektor Departamentu Nauki
Magdalena Maciejewska
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa

Dotyczy: odwołania od decyzji nr 591/P-DUN/O/2016 z dnia 12.07.2016 r.

Szanowna Pani Dyrektor,

Zwracam się z uprzejmą prośbą o rozpatrzenie odwołania od w/w decyzji odmawiającej przyznania środków Polskiemu Towarzystwu Botanicznemu w zakresie „podniesienia poziomu naukowego i poziomu umiędzynarodowienia wydawanych czasopism naukowych oraz upowszechniania informacji o wynikach badań naukowych lub prac rozwojowych”.

Polskie Towarzystwo Botaniczne (PTB) jest wydawcą czasopism naukowych o dużej tradycji i silnej pozycji na rynku polskim i arenie międzynarodowej. Od 1923 r. wydaje kwartalnik *Acta Societatis Botanicorum Poloniae* (ASBP), który jest jednym z nielicznych polskich czasopism botanicznych znajdujących się na liście filadelfijskiej. Jego 5-letni współczynnik oddziaływania (IF) oszacowany w 2015 r. wynosi 1,392 (i stale rośnie). Pragniemy zaznaczyć, że MNiSW w znacznym stopniu przyczyniło się do uplasowania się tego czasopisma na tak wysokim poziomie. Dzięki corocznemu dofinansowaniu ze środków DUN mogliśmy spokojnie pracować nad merytoryczną wartością publikowanych artykułów, jak również nad podnoszeniem poziomu naukowego i poziomu umiędzynarodowienia wydawanych czasopism. Dotyczy to bowiem także kwartalnika *Acta Agrobotanica* (AA) oraz seryjnego wydawnictwa monograficznego *Monographiae Botanicae* (MB) - unikalnego na skalę europejską, publikującego zwarte, duże, monotematyczne opracowania o wysokim poziomie poznawczym i walorze naukowym.

W ramach: „**Podniesienia poziomu naukowego i poziomu umiędzynarodowienia wydawanych czasopism naukowych oraz upowszechniania informacji o wynikach badań naukowych lub prac rozwojowych**” PTB wnioskowało o dofinansowanie 4 zadań.

W przypadku zadania *Acta Societatis Botanicorum Poloniae* - typ zadania: **digitalizacja publikacji i monografii naukowych w celu zapewnienia i utrzymania otwartego dostępu do nich przez sieć Internet.**

Zadanie to jest realizowane poprzez pozyskanie cyfrowego zapisu publikacji naukowych i dalej zapewnienie i utrzymanie otwartego dostępu do nich przez sieć Internet.

Prace w tym zakresie bazują na wykorzystywaniu współczesnych możliwości elektronicznych mediów i wymagają związania się z firmą świadczącą profesjonalne usługi w tym zakresie. PTB (w drodze zapytań o ofertę) związało się z taką firmą i rozlicza się z nią na podstawie faktur. Sporządzając nowo udostępniony przez MNiSW wniosek, koszty świadczenia tej usługi zostały błędnie wpisane w rubrykę „wynagrodzenia” (zamiast „inne”). Działania firmy określono mianem „Redakcji Technicznej”, bowiem kończą się one stworzeniem elektronicznej postaci publikacji, która w systemie Open Access jest ostatecznie upowszechniona w Internecie. Dzięki takiej koordynacji prac możliwe jest podnoszenie poziomu umiędzynarodowienia wydawanych czasopism, co jest podstawą ubiegania się o niniejsze dofinansowanie.

Prosimy o zaakceptowanie dofinansowania w wysokości wnioskowanej kwoty 60 000 zł obejmującej oprócz kosztów w/w usługi świadczonej przez firmę (49 000 zł) również koszty inne (11 000 zł), na które składają się: koszt utrzymania serwera (6 500 zł), utrzymania domeny internetowej (100 zł), opłaty za certyfikaty SSL (2 900 zł), zakupu identyfikatorów DOI (5 500 zł). Koszty te są podstawą zapewnienia i utrzymania otwartego dostępu do publikacji przez Internet. Są one wylistowane w pkt 7 wniosku (str. 9).

W przypadku zadania *Acta Agrobotanica* - typ zadania: digitalizacja publikacji i monografii naukowych w celu zapewnienia i utrzymania otwartego dostępu do nich przez sieć Internet

Również to zadanie jest realizowane poprzez pozyskanie cyfrowego zapisu publikacji naukowych i dalej zapewnienie i utrzymanie otwartego dostępu do nich przez sieć Internet. Podobnie jak w przypadku ASBP, do wykonywania prac z wykorzystywaniu współczesnych możliwości elektronicznych mediów PTB zaangażowało firmę świadczącą profesjonalne usługi w tym zakresie, z którą rozlicza się na podstawie faktur. Sporządzając nowo udostępniony przez MNiSW wniosek, koszty świadczenia tej usługi zostały błędnie wpisane w rubrykę „wynagrodzenia” (zamiast „inne”), a działania firmy określono mianem „Redakcji Technicznej”, bowiem kończą się one stworzeniem elektronicznej postaci publikacji, która w systemie Open Access jest ostatecznie upowszechniona w internecie. Dzięki takiej koordynacji prac możliwe jest podnoszenie poziomu umiędzynarodowienia wydawanych czasopism, co jest podstawą ubiegania się o niniejsze dofinansowanie.

Jeżeli wynagrodzenie dla Sekretarza Redakcji AA (planowany koszt 8 000 zł) nie może być wypłacone ze środków DUN, to prosimy o przyznanie kwoty dofinansowania pomniejszonej o tę wartość. Zobowiązujemy się do wykorzystania przyznaných środków w pozostałej kwocie 11 000 zł na opłacenie usługi świadczonej przez firmę oraz na pokrycie innych kosztów na które składają się: opłaty za certyfikaty (1 500 zł) i koszty zakupu identyfikatorów DOI (2 500 zł). Koszty te są podstawą zapewnienia i utrzymania otwartego dostępu do publikacji przez internet oraz podnoszenia wartości udostępnianych prac.

W przypadku zadania *The lichen genus Opegrapha s.l. in Poland: morphological and anatomic variability, ecology, and distribution* – typ zadania: udział uznanych zagranicznych recenzentów w ocenie publikacji.

Podniesienie poziomu naukowego i poziomu umiędzynarodowienia w/w dzieła chcielibyśmy osiągnąć poprzez powierzenie wykonania recenzji uznanym w świecie zagranicznym recenzentom.

Wydana decyzja w tym zakresie jest dla nas wyjątkowo niezrozumiała. Główną przeszkodą dla wydania pozytywnej decyzji był bowiem fakt cytując: „Wnioskodawca nie przedstawił wyczerpujących informacji dla oceny merytorycznej zadania”. Pozwalamy sobie

ponownie przytoczyć dość obszerny opis merytoryczny zamieszczony we wniosku. Pierwszy jego akapit zawiera krótką charakterystykę merytoryczną dzieła, zaś drugi akapit przedstawia kryteria wg których zostaną wybrani recenzenci do jego oceny.

Cytuję opis merytoryczny zadania zamieszczony na str. 6-7 wniosku: “Tom 106 *Monographiae Botanicae* pt. „The lichen genus *Opegrapha* s.l. in Poland: morphological and anatomic variability, ecology, and distribution” autorstwa Anetta Wieczorek jest pierwszym wielokierunkowym dziełem opisującym rodzaj *Opegrapha* s. l. w skali Polski, wykonanym z uwzględnieniem krajów ościennych oraz z wykorzystaniem nowych technik mikroskopowania elektronicznego. Jest to praca w pełni dokumentująca zmienność i rozmieszczenie poszczególnych gatunków z rodzaju *Opegrapha* s.l., które należą do porostów skorupiastych obecnych na różnych typach podłoża i we wszystkich strefach klimatycznych Ziemi. Praca ta rozwiązuje wiele problemów systematycznych i nomenklaturowych związanych z tym rodzajem. Dotyczą one głównie klasyfikacji na poziomie gatunkowym i wewnątrzgatunkowym. Całość analiz została wykonana klasycznymi metodami taksonomicznymi i bazuje na ocenie zmienności morfologicznej i anatomicznej plech oraz mikrostruktur wstępujących w plechach tych organizmów. Zgromadzony materiał został krytycznie oceniony, a wykorzystanie technik mikroskopii skaningowej (SEM) bardzo dobrze uwierzytelnia uzyskane wyniki. W obrębie badanego rodzaju *Opegrapha* s.l. opisano 19 taksonów. Każdy został szczegółowo scharakteryzowany, poprawnymi opisami morfologii i zmienności wewnątrz gatunkowej oraz siedliskowej. Na szczególną uwagę zasługuje utworzenie klucza do oznaczania oraz wskazanie najważniejszych cech diagnostycznych w odniesieniu do poszczególnych części budowy ciała tych porostów. Dodatkowo przeprowadzono analizę fitogeograficzną badanych gatunków, a ich zasięgi zostały ukazane na czytelnych rycinach, które uzupełniono częstością występowania gatunku na poszczególnych typach podłoża. W efekcie otrzymano interesujące, syntetyczne charakterystyki gatunków o dużym walorze poznawczym.

Opracowanie to zostanie ocenione przez dwóch uznanych specjalistów z lichenologii. Są to osoby charakteryzujące się wybitnym dorobkiem naukowym oraz bogatym doświadczeniem w prowadzeniu badań. Zgodnie z bazą danych Scopus indeks Hirscha wybranych recenzentów jest bardzo wysoki i sięga nawet 23. Proponowani recenzenci pochodzą z różnych krajów, a ich wybór uzasadnia zakres tematyczny znajdującej się w Redakcji pracy. Proponowani recenzenci gwarantują rzeczową i obiektywną ocenę monografii. Jest także gwarantem bezstronności i ostatecznie wysokiej wartości merytorycznej i naukowej recenzowanego dzieła. Wybór tych recenzentów jest także świadomym procesem umiędzynarodowienia *Monographiae Botanicae*, które dzięki przyjętym standardom poszerza swój zasięg oddziaływania w środowisku naukowym Europy i poza nią.”

Drugim poważnym zarzutem, który przyczynił się do odrzucenia wniosku była zbyt wysoka kwota przewidziana na pokrycie kosztów wykonania recenzji. Chcielibyśmy nadmienić, że przedstawione dzieło będzie dość obszerne i obejmie co najmniej 12 arkuszy wydawniczych. Zaplanowana, wysoka kwota miała zachęcić uznanych w świecie naukowców do podjęcia się wykonania recenzji. Dobre recenzje przyczyniają się bowiem do podniesienia wartości publikowanych prac.

Zwracamy się do MNiSW o przyznanie przynajmniej części kwoty dofinansowania tego zadania. W związku z tym, że składanie wniosków i decyzje o dofinansowaniu podejmowane są w tym roku wyjątkowo późno, wstępne rozmowy z recenzentami zostały już przeprowadzone. PTB nie jest w stanie pokryć ze środków własnych wykonania recenzji.

W przypadku zadania Acta Societatis Botanicorum Poloniae – typ zadania: wdrożenie procedur zabezpieczających oryginalność publikacji naukowych oraz zastosowane techniki zabezpieczeń

Wnioskując o finansowanie tego zadania, na str. 6, w pkt. 8 wniosku którego tytuł brzmi cyt. „Rodzaj wdrożonych procedur zabezpieczających oryginalność publikacji naukowych oraz zastosowanych technik jej zabezpieczeń” wypisaliśmy stosowane procedury zabezpieczające oryginalność publikacji naukowych. Jako wydawca doskonale je znamy i stosujemy od 2011 r., tj. od czasu kiedy udostępniamy on-line artykuły publikowane w wydawanych przez nas czasopismach. Nie są nam znane inne sposoby, metody, narzędzia, które równie skutecznie zabezpieczyłyby oryginalność publikacji naukowych. Co więcej są one stosowane również przez innych wydawców takich jak Springer czy Elsevier.

Co w takim razie MNiSW rozumie pod brzmieniem tytułu pkt. 8? Udostępniając wnioski w systemie OPI nie zostały równoległe opublikowane żadne materiały wspomagające ich wypełnianie, które rozwiewałyby jakiegokolwiek niejasności. Również ze strony urzędników nie można było liczyć na jakąkolwiek pomoc. Pragnę również przypomnieć, że w trakcie trwania konkursu (w drugiej połowie grudnia) kształt wniosków nagle uległ zmianie (do opisu każdego z zadań dołączony został pkt. 7), co wskazuje, że cała restrukturyzacja dofinansowania w ramach DUN została przeprowadzona naprędce. Mam nadzieję, że w efekcie końcowym takie pochopne decyzje Przedstawicieli reprezentujących Państwo Polskie nie zaskutkują upadkiem czasopisma z wieloletnią tradycją i wysokim IF.

Uprzejmie prosząc o ponowne rozważenie przyznania dofinansowania wnioskowanych 4 zadań pozwalamy sobie zwrócić uwagę na fakt, że PTB jako stowarzyszenie nie otrzymuje żadnej dotacji statutowej i utrzymuje się wyłącznie ze składek członkowskich oraz wpłat autorów za publikowane artykuły. Wiele prac na rzecz wydawanych czasopism wykonywanych jest społecznie przez członków Towarzystwa. Jednakże profesjonalna obsługa skomplikowanych elektronicznych systemów, które składają się ostatecznie na bezpieczne udostępnienie publikacji on-line wymaga finansowania i nie jest ono niestety tanie.

Z wyrazami szacunku

Prezes Polskiego Towarzystwa Botanicznego

Dr hab. Adam Rostański, prof. PAN